

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул. "50 Дивизија" бр.6, 1000 СКОПЈЕ

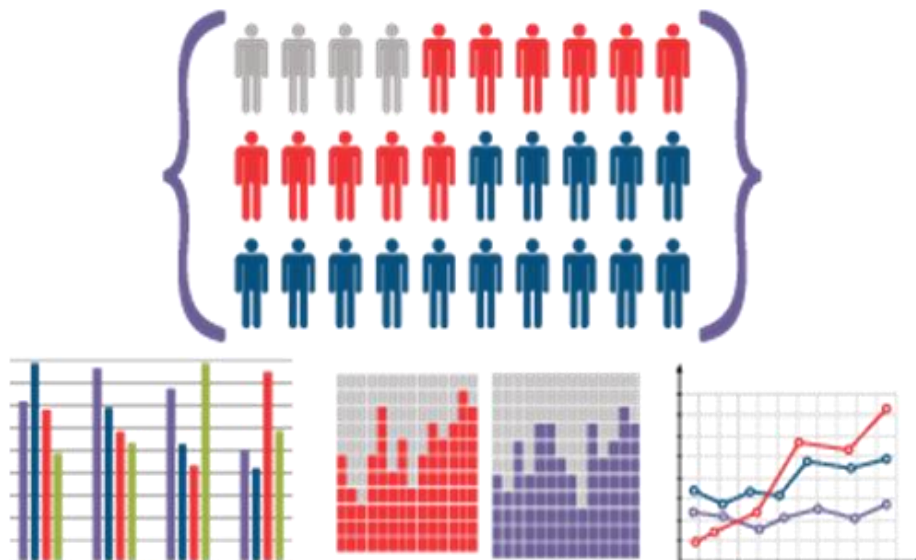
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

ОДДЕЛ ЗА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И КОНТРОЛА НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец **април, 2023**

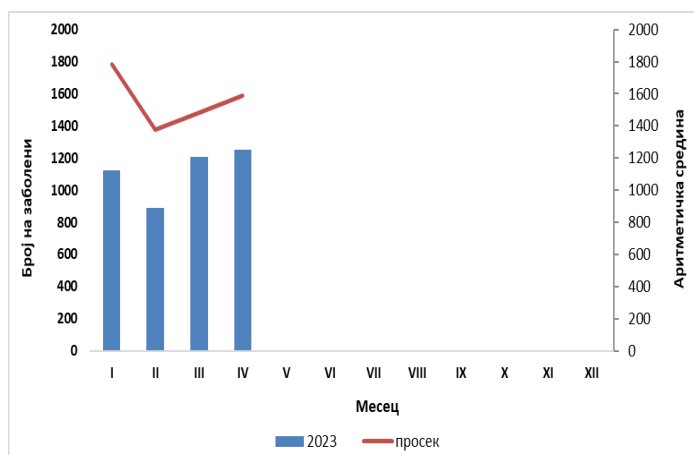
Скопје, 16.05.2023

Во текот на април 2023 година, во Република Северна Македонија, пријавени се вкупно **1.254** заболени лица од акутни заразни заболувања (без COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **68,3 на 100.000 жители**.

Вкупниот број на пријавени лица во месец април е за 4,1% поголем во однос на претходниот месец март 2023 (n=1.205). Во однос на месец април 2022 (n=341) се регистрира зголемување на пријавените лица од акутни заразни заболувања за 3,7 пати, додека во однос на аритметичката средина за петгодишниот период се регистрира намалување од 21,0% (n=1.587). (Графикон 1)

Во вкупниот број на заболени во 2023 година, регистрираните случаи во месец април учествуваат со 28,0%. Кумулативниот број на пријавените во 2023 (n=4.471) е за 5 пати зголемен во однос на кумулативата за истиот период во 2022 година (n=899).

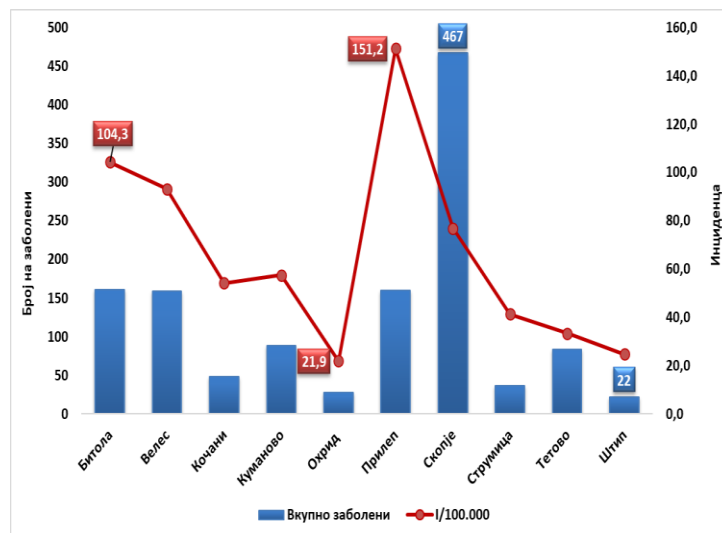
Графикон 1. Број на пријавени лица со заразни болести по месеци во 2023 и аритметичка средина

Најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЗ е пријавен на територија на ЦЗ Скопје (n=467; 37,2%), а најмал број е пријавен во ЦЗ Штип (n=22; 1,8%). (Графикон 2)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЗ е регистрирана на територијата на ЦЗ Прилеп (I=151,2/100.000), а најниска е инциденца во ЦЗ Охрид (21,9/100.000). (Графикон 2)

Графикон 2: Број на пријавени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЗ во април, 2023

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во месец април учествуваат со 99,4% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 67,9/100.000 жители. (Табела 1)

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во април, 2023

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	967	52.6
Ентероколитиси	185	10.1
Скарлатина	38	2.1
Шуга	19	1.0
Инфективна мононуклеоза	14	0.8
Салмонелози	11	0.6
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	5	0.3
Бактериски менингитис	4	0.2
Сифилис	2	0.1
Вирусен хепатитис	2	0.1
Вкупно	1247	67.9

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити), учествуваат со 91,9% во вкупниот број на заболени, а со 92,4% во десетте најчесто пријавени акутни заразни заболувања во месец април 2023 година.

Во текот на април, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчи сипаници** со вкупно 967 пријавени лица. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 77,1%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 77,5%.

Во однос на претходниот месец март 2023, се регистрира зголемување на бројот на пријавени од овчи сипаници за 6,1%, а во однос на месец април 2022 се регистрира зголемување за 5,2 пати. Во однос на аритметичката средина (2015-2019) се регистрира зголемување од 41,6%.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2023, пријавените случаи во април учествуваат со 27,5%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2023 година, овчи сипаници учествуваат со 78,6%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2023 е за 7,1 пати поголем во однос на кумулативата за истиот период во 2022.

На второ место по број на пријавени заболени во месец април се **ентероколитите**, со 185 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот и во групата на десетте најчести заразни заболувања учествуваат со 14,8%.

Во однос на претходниот месец март 2023, се регистрира зголемување на бројот на заболени лица од ентероколители за 10,1%, а во однос на месец април 2022 се регистрира зголемување од 2,5 пати. Во однос на аритметичката средина (2015-2019) се регистрира намалување од 69,6%.

Во вкупниот број на пријавени ентероколители во 2023, бројот на заболени во април учествуваат со 32,2%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2023 година, учеството на ентероколители е 12,8%.

Кумулативниот број на пријавени ентероколители во 2023 е зголемен за 2,8 пати во однос на кумулативата за истиот период во 2022 година.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи** во април, најголем број припаѓаат на **капкови заболувања** ($n=1.024$; 81,7%) (*Графикон 3*), со инциденца од 55,8/100.000. Од нив, најголем број, процент ($n=967$; 94,4%) и инциденца ($I=52,6/100.000$) чинат пријавите за овчи сипаници. Во оваа група се пријавени 38 случаи на скарлатина ($I=2,1/100.000$), 14 случаи на инфективна мононуклеоза ($I=0,8/100.000$), 2 случаи на Легионерска болест и по еден случај на заразни заушки, мали сипаници и пневмококна инфекција.

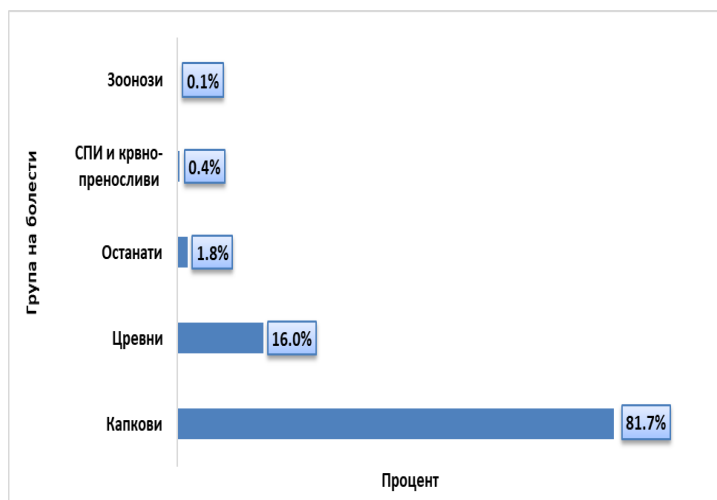
Во месец април пријавен е 201 случај на заболени од групата на **цревни заболувања** (16,0%; $I=10,9/100.000$) (*Графикон 3*). Од нив, најголем број, ($n=185$; 92,0%) и инциденца ($I=10,1/100.000$), се пријавите за ентероколители. Дополнително се пријавени 11 случаи на салмонелози и 5 случаи на бактериски алиментарни инфекции/интоксикации.

Во групата на **сексуално и крвно преносливи инфекции** (без ХИВ/СИДА) се регистрирани 5 заболени лица (0,4%; $I=0,3/100.000$) (*Графикон 3*), и тоа пријавени се 2 случаи на сифилис, 2 случаи на вирусен хепатитис Б и 1 случај на инфекција со хламидија. (*Табела 1 во Прилог*).

Во групата на **зоонози**, во месец април е пријавен еден случај на ехинококоза (*Графикон 3*).

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во април се регистрирани 23 случаи (1,8%; $I=1,3/100.000$) (*Графикон 3*), од кои 19 случаи на шуга и 4 случаи на бактериски менингитис.

Графикон 2: Структура на заболени по групи на заболувања во април, 2023

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец април, пријавени се 3 случаи на ХИВ/СИДА.

Пријавените лица се од машки пол, од кои две лица се од Струмица и едно лице од Штип. Лицата се на возраст од 20-29 години. Едно лице е МСМ, а две лица се бисексуалци (*Табела 3 во Прилог*).

Во текот на месец април не се регистрирани смртни случаи од ХИВ/СИДА.

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 30.04.2023), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2023, изнесува 597, и тоа:

- 123 лица починале,
- 474 лице живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните болести, во април 2023, регистрирани се 5 случаи, два случаи на вирусен хепатитис Б и по еден случај на мали сипаници, заразни заушки и пневмококна инфекција. (*Табела 2 во Прилог*).

Регистрираните случаи на вирусен хепатитис Б според возраста на заболениите, не подлежат на имунизација согласно календарот за задолжителна имунизација во РСМ. Дијагнозата е потврдена лабораториски.

Случајот на пневмококна инфекција е пријавен кај 11 годишно дете од Битола. Детето било хоспитализирано и лекувано на Клиника за детски болести во Скопје, истото не е вакцинирано и според возраста не подлежи на имунизација согласно календарот за задолжителна имунизација во РСМ.

Пријавен е и еден случај на мали сипаници, се работи за 13 месечно дете од Свети Николе, хоспитализирано и лекувано на инфективното одделение во Клиничка болница Штип. Болеста е докажана лабораториски. Детето сè уште не е вакцинирано (било болно во периодот кога требало да ја прими вакцината). ЦЈЗ Велес и ЦЈЗ Штип извршија епидемиолошки увид и превземаа соодветни епидемиолошки мерки.

СОСТОЈБАТА СО COVID-19 ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА

Институтот за јавно здравје периодични информации за состојбата со COVID-19 во државата со епидемиолошки податоци кои се темелат на обработка на податоците пристигнати преку електронскиот систем за евиденција согласно пријавите од лабораториите и анкетите добиени од ЦЈЗ/ПЕ. Информациите се достапни на веб страната на Институтот за јавно здравје на РСМ <https://www.iph.mk>.

Од почетокот на пандемијата, заклучно со 30.04.2023, пријавени се вкупно 348.215 потврдени случаи на COVID-19 ($I=18.958,6/100.000$) и 9.867 смртни случаи ($Mt= 537,2/100.000$).

ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ЛИЧАТ НА ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe, активноста на грипот незначително се намалува (10%) низ Европскиот регион. Заклучно со 17-та недела, во сезоната 2022-2023, земјите се соочуваат со мешана циркулација на вируси на грип. Се детектираат вирусите на грип тип А и Б, со доминација на Influenza B во сентинел и редовниот надзор.

Во Р. Северна Македонија во текот на месец април, пријавени се вкупно 288 случаи ($I=15,7/100.000$). Од нив, најголем број на заболени ($n=79$) се пријавени од Кавадарци.

Во сезоната 2022/2023 вкупниот број на случаи на грип/ заболувања слични на грип изнесува 10.504 ($I=571,9/100.000$). Од нив, најголем број на заболени ($n=1.546$) се пријавени од Струмица, а највисока кумулативна инциденца е регистрирана во Дебар ($4.552,6/100.000$).

Во однос на дистрибуцијата по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) – 6.532 случаи (62,2%), а највисока инциденца ($1.130,3/100.000$) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години ($n=1.091$).

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, од почетокот на сезоната, пристигнати се 5.679 материјали од здравствени установи од амбулантски и болнички пациенти. Од нив, регистрирани се 328 позитивни случаи, 155 случаи на Influenza A/H1pdm, 108 случаи на Influenza A(H3), 26 случаи на Influenza A несубтипизирани, 37 случаи на Influenza B Victoria и 2 случаи на Influenza B.

ЭПИДЕМИИ

Во текот на месец април, до Институтот за јавно здравје е пристигната пријава за **епидемија на заразна болест Varicella**.

Епидемијата е пријавена кај деца од градинка во Битола. Епидемијата е пријавена на 05.04.2023, со вкупно пријавени 64 заболени лица, 63 деца и една негователка. Лицата не биле хоспитализирани.

ЦЈЗ Битола направи увид во детската градинка, навремено известуваше и беше во координација со ИЈЗ и ДСЗИ, изготви информација со предлог мерки и превзеде соодветни противепидемиски мерки.

Епидемијата до затворањето на овој извештај, сè уште не е одјавена.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец април не се пријавени смртни случаи од акутни заразни заболувања (без COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ).

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици, пристигнати во ИЈЗ во текот на месец април, 2023 година (n=726) (Табела 4 во прилог).

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 10 ЦЈЗ. Најголем број пристигнати пријави се од лабораториите кои се наоѓаат на територијата на ЦЈЗ Скопје (n=532; 73,3%). (Табела 4 во Прилог).

Најчесто пријавени причинители во месец април се: *MRSA* (n=195; 26,9%), *HPV* (n=50; 6,9%) и *Influenza B* (n=39; 5,4%).

Во однос на пријавите за резистенција на антибиотици, покрај *MRSA*, листа на резистенција е добиена за *Escherichia coli ESBL*, *Proteus mirabilis*, *Klebsiella pneumoniae ESBL*, *Klebsiella spp. ESBL*, *Salmonella enteritidis* и *Acinetobacter baumannii*.

Во однос на лабораториите кои пријавуваат резистенција, пријавите се од микробиолошките лаборатории на територијата на ЦЈЗ Битола, ЦЈЗ Струмица, ЦЈЗ Скопје и ЦЈЗ Кочани.

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец април, **пристигнати се 2 пријави** за заразни заболувања кај странски државјани кои престојувале во Република Северна Македонија. Една пријава за рота вирусна инфекција и една пријава за инфекција со хепатитис Б, и двете инфекции се докажани лабораториски. Лицата не биле хоспитализирани. Според место на живеење едно лице е од Албанија и едно лице од Косово.

Кузмановска Г., Караџовски Ж., Ставридис К., Кочински Д., Ќирковиќ Колевска К., Трајковска И., Положани Е., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмани М., Чибишева Д., Биљали Е., Фејзула А.